

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 3114215730
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3114215730.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: JUDr. Václav Jaroščiak R E A L I T A, so sídlom M. Rázusa 1240/14, 010 01 Žilina, IČO: 10 955 500, proti žalovanej: JUDr. Danica Birošová, so sídlom Piaristická 46, 911 01 Trenčín, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu MIGAREAL, s.r.o. v konkurze, so sídlom Piaristická 46, 911 01 Trenčín, IČO: 31 636 292, zastúpenej A3 advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Partizánska 25, 911 01 Trenčín, IČO: 36 735 311, o určenie popretej pohľadávky, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 37Cbi/76/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 17. júla 2019, č. k. 16CoKR/10/2018-174, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovanému sa voči žalobcovi p r i z n á v a n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 31. októbra 2017, č. k. 37Cbi/76/2014-131 určil, že žalobca je veriteľom inej, vymáhateľnej pohľadávky proti úpadcovi vo výške 429,06 eur z mandátnej zmluvy č. 1107 uzatvorenej s úpadcom dňa 10. septembra 2011, ktorá vznikla poskytnutím úkonov právnej služby v právnej veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cbi/14/2012, prihlásenej do konkurzného konania vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 28R/1/2013 súhrnnou prihláškou nezabezpečených pohľadávok č. 2 dňa 2. mája 2014 na majetok úpadcu MIGAREAL, s.r.o. v konkurze, so sídlom Piaristická 46, 911 01 Trenčín, IČO: 31 636 292, zapísanej v zozname pohľadávok pod číslom 8/J-14. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd určil, že žalobca je veriteľom úpadcu MIGAREAL, s.r.o. v konkurze, titulom dodania právnych služieb a náhrady nákladov právneho zastúpenia vo výške 12 571,55 eur, s poradím prednostná pohľadávka z reštrukturalizačného konania, ktorá je zapísaná v zozname pohľadávok pod poradovým číslom 8/J-14. Právnym dôvodom vzniku pohľadávky žalobcu boli právne služby v spore Mgr. Gallová, SKP o vylúčenie veci z konkurznej podstaty CISS - OS ZA, č. k. 10Cbi/14/2012. Správkyňa konkurznej podstaty (žalovaná) listom zo dňa

5. júna 2014 oznámila, že prihlásenú pohľadávku popiera, čo do dôvodu, vymáhateľnosti, výšky i poradia. Popretie odôvodnila tým, že prihlášku podal nesprávny subjekt JUDr. Jaroščiak, avšak nie ako advokát, teda nepreukázaný právny dôvod vzniku pohľadávky; služby na faktúre boli pravdepodobne účtované dvakrát; existujú dôvodné pochybnosti o pravosti pohľadávky, prihláška je nepreskúmateľná. Z rovnakého dôvodu poprela aj vymáhateľnosť. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že námietka žalobcu o neúčinnosti popretia jeho pohľadávky je neopodstatnená, nakoľko z ustanovenia § 32 ods. 5 a 6 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej aj ako „zákona č. 7/2005 Z. z.“) nevyplývala pre správcu povinnosť oznamovať veriteľovi popretej pohľadávky dôvod popretia. Žalovaná po preskúmaní predmetnej pohľadávky s odbornou starostlivosťou túto ako nepreskúmateľnú poprela, nakoľko ju prihlásil subjekt, ktorý neposkytoval právne služby dohodnuté Mandátnou zmluvou č. 1107. Žalovaná uviedla, že z faktúry, ktorou žalobca fakturoval právne služby úpadcovi, nebolo zrejmé, či právne služby boli skutočne poskytnuté a v akom rozsahu.

3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca v žalobe namietal účinnosť popretia pohľadávky s poukazom na ustanovenie § 32 ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z. z dôvodu, že správca úpadcu neoznámil dôvody popretia. Uvedené zákonné ustanovenie však uvádza, že správca popretie pohľadávok bez zbytočného odkladu zapíše do zoznamu pohľadávok a oznámi veriteľovi, pričom zákon uvedenie dôvodov popretia neobsahuje. Vzhľadom k uvedenému bol preto postup správkyne správny. V prípade, ak mal správca pri konaní s odbornou starostlivosťou akékoľvek pochybnosti o prihlásenej pohľadávke, najmä za stavu, ak bola stručná čo do obsahu a priložených listín, zákon mu umožňuje pohľadávku poprieť. Žalovaná poprela pohľadávku z dôvodu nesprávneho označenia subjektu majú za to, že správne mal byť žalobca označený pod obchodným menom JUDr. Václav Jaroščiak. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 2 Obchodného zákonníka s tým, že do výkonu podnikateľskej činnosti patrí aj výkon advokácie. Pričom v danom prípade išlo vo faktúre č. XXXXX a mandátnej zmluve č. XXXX o tú istú osobu.

4. K ďalšiemu dôvodu popretia, t. j. novej duplicity účtovania zo strany žalobcu, súd prvej inštancie uviedol, že uvedené v konaní nebolo preukázané a žalovaná, ktorú zaťažuje dôkazné bremeno na preukázanie ňou tvrdných skutočností v konaní ani žiaden dôkaz nenavrhol. Preto bolo popretie v tejto časti pohľadávky nedôvodné.

5. Ďalším dôvodom popretia bola celková nepreskúmateľnosť a pochybnosti o prihlásenej pohľadávke. Súd prvej inštancie aj nahliadnutím do spisu sp. zn. 10Cbi/14/2012, v rámci ktorého žalobca pre úpadcu poskytoval právne služby, zistil, že žalobca poskytol minimálne šesť úkonov právnej služby. Predmetný spor sa týkal vylúčenia veci z konkurznej podstaty, pričom žalobca si vzhľadom na hodnotu nehnuteľnosti v sume 783 000,- eur, ktorá bola predmetom vylúčenia z konkurznej podstaty, uplatnil odmenu za jeden úkon právnej služby v sume 1 986,66 eur v zmysle § 13 ods. 1 a § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Súd prvej inštancie priznal odmenu za jeden úkon právnej služby v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ uvedenej vyhlášky, pretože hodnotu veci alebo práva nebolo možné určiť v peniazoch. Vzhľadom k uvedenému určil pohľadávku žalobcu v sume 429,06 eur za 6 úkonov právnej služby a 6 x režijný paušál, a nie v sume 12 571,55 eur ako si uplatnil žalobca.

6. Súd prvej inštancie mal ďalej za to, že dôvody popretia správkyňa rozširovať nemohla, avšak v uvedenom prípade došlo k popretiu z dôvodu, že správkyňa prihlášku nemohla preskúmať. T. j. k rozšíreniu dôvodu nedošlo, ale došlo k jeho špecifikácii. Pohľadávka bola popretá pre nepreskúmateľnosť, pretože nebolo zrejmé, ako dospel žalobca k uvedenej odmene. Žalobca v spore uvádzal, že si fakturoval zákonnú odmenu, avšak s uplatnením príslušného ustanovenia zákona sa súd v uvedenom prípade nestotožnil.

7. K popretému poradiu súd prvej inštancie uviedol, že žalobca poskytol úpadcovi 6 úkonov právnej služby, pričom 5 z nich bolo uskutočnených po povolení reštrukturalizácie. Z vykonaných úkonov nebolo zrejmé, aký súvis mali predmetné úkony s prevádzkovaním podniku úpadcu počas reštrukturalizácie, t. j. uskutočnenie úkonu podľa § 120 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Preto súd o poradí popretej pohľadávky rozhodol tak, že určil, že prihlásená pohľadávka má charakter

tzv. inej pohľadávky. Súd rozhodol o horšom poradí uspokojenia ako bolo uvedené v prihláške, čo bolo v súlade s ustanovením § 32 ods. 15 zákona č. 7/2005 Z. z. V tejto súvislosti súd poukázal na záver Krajského súdu v Trenčíne pod sp. zn. 8CoKR/36/2012, z ktorého vyplývalo, že pod prevádzkovaním podniku dlžníka počas reštrukturalizácie je treba rozumieť aktívne a priame uskutočnenie jeho podnikateľskej činnosti, ktorá vyplývala z predmetu činnosti dlžníka. Žalovaná poprela z rovnakých dôvodov aj vykonateľnosť, pričom konkrétny dôvod, pre ktorý pohľadávka vykonateľná nebola, neuviedla, čím súd nemal preukázanú ani dôvodnosť tejto časti popretia.

8. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom zo 17. júla 2019, sp. zn. 16CoKR/10/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. ako vecne správny. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o náhrade trov konania zmenil tak, že žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 25 %. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu bol odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie správne právne vyhodnotil výšku popretej pohľadávky, keď vychádzal z výšky odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške 1/13 základnej odmeny s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Žalobca poskytoval právne služby úpadcovi v spore o vylúčenie veci z konkurznej podstaty vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cbi/14/2012. Ide o konanie, ktoré súvisí s konkurzným konaním a nie je konaním, ktorého hodnotu by bolo možné vyjadriť v peniazoch a bolo potrebné vychádzať iba zo základu nároku. Uvedenou žalobou sa totiž nepriznáva priamo právo, ktorého hodnota je vyjadriteľná v peniazoch (viď aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3MCdo/9/2009, rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 30/2011). Súd prvej inštancie správne právne posúdil aj poradie popretej pohľadávky a odvolací súd v tejto súvislosti odkázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie uvedené v bode 26.

9. Odvolací súd sa s poukazom na § 387 ods. 3 C. s. p. vysporiadal s podstatnými tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní, za ktoré považoval tvrdenie o nepreskúmateľnosti prihlášky v označení veriteľa podávajúceho prihlášku, ktorý vyhodnotil ako nedôvodný. Odvolací súd už v skorších rozhodnutiach, v ktorých riešil otázku správnosti označenia veriteľa - žalobcu JUDr. Václav Jaroščiak R E A L I T A v prihláške, nezistil dôvod na odklon od tam vysloveného právneho názoru (viď rozhodnutie sp. zn. 16CoKR/20/2016, 8CoKR/3/2016). Odvolací súd uviedol, že žalovaná zdôvodnila popretie pohľadávky prihlásenej žalobcom v zmysle § 32 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Uvedené ustanovenie totiž neurčuje vecný rozsah zdôvodnenia popretia. Odvolací súd ustálil, že žalovaná poprela pohľadávku čo do dôvodu, výšky, vymáhateľnosti a poradia z dôvodu, že prihlášku podal nesprávny subjekt JUDr. Jaroščiak nie ako advokát, služby na faktúre boli zrejme účtované dva krát. Uvedené dôvody založili u žalovanej pochybnosť o pravosti pohľadávky so záverom o nepreskúmateľnosti, z rovnakého dôvodu bola popretá aj vymáhateľnosť. Odvolací súd k tvrdeniam o dvojnásobnom účtovaní služieb na faktúre uviedol, že spornosť tohto popretia žalovaná nepreukázala. S poukazom na § 387 ods. 1 C. s. p. odvolací súd napadnuté rozhodnutie vo výrokoch I. a II. potvrdil ako vecne správne. Výrok o trovách konania zmenil odvolací súd tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 25 %, nakoľko zo štyroch popieracích prejavov bol žalobca úspešný v dvoch, pričom každý z nich bolo možné percentuálne vyjadriť ako 25 % a v jednom bol úspešný len čiastočne (1/2 z 25 %), to znamená že jeho úspech bol 62,5 %. Žalovaný bol úspešný v jednom popieracom prejave a v jednom čiastočne, t. j. jeho úspech je 37,5 %. Čistý úspech žalobcu bol 25 %.

10. Rozsudok odvolacieho súdu napadol včas dovolaním žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) a to z dôvodu podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) ako i podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Navrhol, aby dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

11. Dovolateľ, s poukazom na dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p., nesprávny procesný postup videl v tom, že súd prvej inštancie konal nad rámec svojich oprávnení pri preskúmaní popretia pohľadávky. Súdny totiž v danom prípade preskúmali popretie pohľadávky aj z iných dôvodov, ako správkyňa uviedla v popieracom prejave. Konkrétne súdy preskúmali otázku správnosti určenia výšky odmeny za jeden úkon právnej služby napriek tomu, že správkyňa v popieracom prejave uvedený dôvod popretia neuviedla. Dovolateľ pritom poukázal na rozhodnutie č. 63 publikované v Zbierke NS SR

7/2017, z obsahu ktorého vyplýva, že „konkurzný súd nie je oprávnený preskúmať z iných dôvodov ako tých, ktoré správca uviedol v incidenčnom konaní v popieracom prejave obsiahnutom v zozname pohľadávok. Účelom incidenčného konania je rozhodnúť o tom, či dôvody obsiahnuté v popieracom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku z uspokojenia v konkurze tak, ako bola prihlásená.“

12. Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu dovolateľ videl i v tom, že odvolací súd nereagoval na argumentáciu dovolateľa, že medzi úpadcom a dovolateľom došlo k zmluvnej dohode o výške odmeny za poskytnuté právne služby v konaní sp. zn. 10Cbi/14/2012. Konanie o incidenčnej žalobe malo rešpektovať uvedenú zmluvnú dohodu. Súčasne súd prvej inštancie nad rámec popieracieho prejavu správkyne prihlášku pohľadávky nemohol preskúmať. Tvrdenie súdu, že správkyňa prihlášku nemohla preskúmať, že prihláška bola nepreskúmateľná, nemôže mať v otázke výšky účtovanej odmeny za jeden úkon právnej služby oporu v skutkovom a právnom stave veci. Otázka, koľko bolo účtované za jeden úkon právnej služby, bola preskúmateľná od počiatku a bola preukázaná faktúrou č. 14018, z ktorej vyplýva sadzba úkonu v sume 1 986,66 eur. Dovolateľ ďalej poukázal na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým určil, že dovolateľ je veriteľom v poradí inej pohľadávky, ktoré bolo arbitrárne a nepreskúmateľné. Odvolací súd odkázal v bode 20. rozsudku na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bode 36., pričom rozsudok súdu prvej inštancie bod 36. neobsahuje. Súd prvej inštancie konštatoval, že domáhanie sa vylúčenia veci z konkurznej podstaty sa netýkalo podnikateľskej činnosti úpadcu, a to i napriek tomu, že jediným príjmom úpadcu z podnikateľskej činnosti bol príjem z nájmu nehnuteľností, ktorých vylúčenie z konkurznej podstaty sa podanou žalobou domáhal.

13. S poukazom na dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. dovolateľ za nesprávne právne posúdenie považoval to, že odvolací súd nesprávne posúdil poradie pohľadávky prihlásenej do konkurzu žalobcom ako inej pohľadávky. Keďže správkyňa neuviedla poradie, ktoré uznáva, popretie poradia prihlásenej pohľadávky považoval dovolateľ za neúčinné. Nesprávnosť právneho posúdenia videl dovolateľ i v tom, že odvolací súd odobrnil prieskumnú činnosť súdu prvej inštancie pri posudzovaní správnosti výšky odmeny cez inštitút popretia. Trval na tom, že ak mal správca pochybnosť o výške odmeny, mal to riešiť cez inštitút odporovateľnosti. Správkyňa však v zákonnej lehote právo odporovať na súde neuplatnila. Súčasne dovolateľ za nesprávne právne posúdenie považoval to, že odvolací súd rozhodol, že v incidenčnom konaní o vylúčenie veci - nehnuteľnosti z konkurznej podstaty patrí advokátovi za jeden úkon právnej služby odmena vo výške 1/13 výpočtového základu podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Dovolateľ zastával názor, že incidenčná žaloba o vylúčenie nehnuteľnosti z konkurznej podstaty je určovacou žalobou, ktorou sa uskutočňuje ochrana vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá tvorí oceniteľnú hmotnú vec, ktorej hodnota bola v danom prípade 783 000,- eur. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal aj na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2002, sp. zn. Cpj 20/2000, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 119/2012 ako i sp. zn. II. ÚS 583/2013.

14. K dovolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že v danom prípade nebola dohodnutá iná sadzba, žalobca sa nemohol dovolávať žiadnej zmluvnej odmeny. Dojednávať si zmluvnú odmenu bolo navyše v rozpore s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. V tomto ohľade pôsobilo zavádzajúco, aby si veriteľ ako právny zástupca dojednával zmluvne odmenu, na ktorú má priamy zákonný nárok, a ešte z uvedeného nebolo zrejmé, ako dospel k základu pre určenie výšky tarifnej odmeny vypočítanej z vyhlášky, hoci už použitej do zmluvy. Ohľadom výpočtového základu, keď žalobca zvolil výpočet z hodnoty masy konkurznej podstaty, žalovaná uviedla, že rozhodovanie v excindančnom spore je obdobné určovaciemu sporu, z tohto dôvodu nebolo možné vychádzať z hodnoty masy konkurznej podstaty. Mala za to, že súdy v danom prípade nemali žalobcovi priznať nič, pretože popretie žalovanej bolo namieste úplne a v celosti. Potom, ako sa aplikovala neplatnosť zmluvy o dohode o tarifnej odmene, súdy už nemohli priznať odmenu z iného právneho dôvodu. Tarifná odmena znížená súdmi by žalobcovi teoreticky prislúchala iba vtedy, ak by bola priamym prihlasovacím dôvodom vyhláška, čo však nebola. Žalovaná mala za to, že dovolateľ nekonkretizoval dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p., teda akým spôsobom mu boli upreté procesné práva. Okolnosť, že súd právne vec samú posúdil inak ako bola jeho predstava,

nezakladá uvedený dovolací dôvod.

15. Žalovaná k tvrdeniam žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci uviedla, že dovolateľ neobstál ani v jednom z parametrov incidenčnej rovnice, teda - právny dôvod prihlášky - právny dôvod žaloby = určenie pravosti časti pohľadávky. Súdny nerozširovali dôvody svojich rozhodnutí nad rámec prihlášky, keď na ťarchu žalovanej priznali sumu 429,06 eur titulom advokátskej tarifnej odmeny. Táto vyhláška nebola prihlasovacím právnym dôvodom, ale v tomto smere nemohlo takéto posúdenie, teda v prospech dovolateľa, privediť jemu dovolací dôvod. Ak súdy čiastočne priznali právny dôvod iný ako bol uvedený v prihláške, tak postupovali nezákonne, lebo alternovali aj žalobu aj prihlášku. K tvrdeniam dovolateľa o rozhodnutí súdov nižšej inštancie v rozpore s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/70/2016 žalovaná uviedla, že aj v prípade, ak by bol napadnutý rozsudok mimo rámec incidenčného konania, neznamenalo by to porušenie procesných práv dovolateľa. K tvrdeniam dovolateľa o povrchnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia žalovaná uviedla, že odvolací súd nemusí odpovedať na každý argument strany sporu a ani sa s ním vysporiadať. K námietkam dovolateľa o neúčinnosti popretia poradia pohľadávky žalovaná poukázala na zjavné špekulácie dovolateľa s tým, že ak správkyňa poprela pravosť pohľadávky, tak nemala akú pohľadávku do iného poradia uznať. Splnila požiadavku popretia, keď ho zdôvodnila, a preto sa toto popretie pravosti stalo účinné. Žalovaná upriamila pozornosť aj na to, že podľa jej názoru, žalobca zmeškal lehotu na podanie dovolania, nakoľko podľa prípisu prvoinštančného súdu podal žalobca dovolanie dňa 16. októbra 2019, pričom z textu dovolania vyplýva, že lehota na podanie dovolania končí 15. októbra 2019. Záverom navrhla, aby dovolací súd, pokiaľ nerozhodne o odmietnutí dovolania pre zmeškanie lehoty na jeho podanie, aby dovolanie s poukazom na ustanovenie § 448 C. s. p. zamietol.

16. Dovolateľ sa nevyjadril k vyjadreniu žalovanej k dovolaniu.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), a ktorá je osobou s právnickým vzdelaním, včas (rozhodnutie odvolacieho súdu bolo žalobcovi doručené prostredníctvom jeho právneho zástupcu dňa 15. augusta 2019, pričom dovolanie podal žalobca elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom dňa 14. októbra 2019 o 22.32 hodine), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

18. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p..

19. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. .

20. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VCdo/1/2018, ktorý uviedol, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. je prípustná.

21. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. Túto vadu videl v tom, že súdy nižších inštancií nad rámec svojich oprávnení preskúmali popretie pohľadávky, súčasne že odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou dovolateľa o existencii zmluvnej dohody o výške odmeny, ako i v nesprávnych tvrdeniach súdov, že správkyňa prihlášku nemohla

preskúmať, teda že bola nepreskúmateľná, čo nemalo oporu v skutkovom a právnom stave veci. Dovolateľ uvedený dovolací dôvod videl i v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým určil, že žalobca je veriteľom v poradí inej pohľadávky. Odvolací súd iba konštatoval, že súd prvej inštancie správne právne vec posúdil a odkázal na bod 36. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, hoci uvedené rozhodnutie takýto bod neobsahuje. Súd prvej inštancie iba sucho konštatoval, že domáhanie sa vylúčenia veci z konkurznej podstaty sa netýkalo podnikateľskej činnosti úpadcu.

23. Pojem „právo na spravodlivý proces“ podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. nahradil doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

24. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa chápe nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry k § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a judikatúry ÚS SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných práv, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci a ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

25. Dovolací súd k námietke dovolateľa, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu procesnú práva z dôvodu, že súdy nad rámec svojich oprávnení preskúmali popretie pohľadávky, súčasne že odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou dovolateľa o existencii zmluvnej dohody o výške odmeny uvádza, že z uvedeného žiadnym spôsobom nevyplýva, akým procesným postupom mal súd znemožniť realizáciu procesných práv dovolateľa. Ako dovolací súd už vyššie uviedol, „procesný postup“ sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných práv, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci a ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol. Hoci dovolateľ ním tvrdenú nespokojnosť a posúdenie veci subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p., s ohľadom na ním tvrdené skutočnosti bolo zrejmé, že v danom prípade nebol naplnený uvedený dovolací dôvod. Z dovolateľom tvrdených námietok vyplývala jeho nespokojnosť s vyhodnotením dôkazov súdmi nižších inštancií, čo však nezakladalo uvedený dovolací dôvod. Taktiež za nesprávny procesný postup sa nepovažuje, ak odvolací súd sa nevyjadrí ku všetkým tvrdeniam dovolateľa, ale len k tým, ktoré sú v spore podstatné.

26. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že v zmysle ustanovenia § 442 C. s. p. je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a sám dokazovanie nevykonáva, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. V dovolacom konaní preto dovolací súd nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu), nakoľko v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené. Dovoláním sa preto nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

27. Dovolací súd sa nestotožňuje ani s námietkou dovolateľa o arbitrárnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej bolo určené, že dovolateľ je veriteľom v poradí inej pohľadávky. Odvolací súd odkázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom pri odvolaní sa na konkrétny bod rozhodnutia súdu prvej inštancie došlo ku chybe v písaní, keď odvolací súd uviedol bod 36 a správne malo byť bod 26. Uvedená skutočnosť však nezakladá uvedený dovolací dôvod. Súčasne z ustanovenia § 387 ods. 2 C. s. p. vyplýva, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti napadnutého rozhodnutia. Z tohto dôvodu nešlo o nesprávny procesný postup odvolacieho súdu. Súčasne dovolací súd uvádza, že odmena za poskytnutie právnych služieb v čase reštrukturalizácie nebola pohľadávkou, ktorá mala súvis s prevádzkovaním podniku úpadcu, pretože pod prevádzkovaním podniku možno rozumieť aktívne a priame uskutočňovanie podnikateľskej činnosti, z tohto dôvodu nebola prednostnou pohľadávkou. Dovolací súd dopĺňa, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí, potvrdzujúcim rozhodnutie súdu prvej inštancie, vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Základnými odvolacími námietkami žalobcu (ktoré nepredstavovali nové skutočnosti) sa odvolací súd zaoberal napriek tomu, že už rozhodnutie súdu prvej inštancie dalo odpovede na uplatnené námietky žalobcu. Súdy oboch inštancií v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli rozhodujúci skutkový stav veci, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska proti Švajčiarsku, rozhodnutie ESLP z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B). Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú námietku, pripomienku či poznámku strany sporu, ktorá ju nastolila. Postačujúce je, aby reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému, resp. ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

28. Podľa názoru odvolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku a umožňoval dovolateľovi (žalobcovi) zúčastniť sa na úkonoch prvoinštančného a odvolacieho súdu. Postupom odvolacieho súdu nebolo žalobcovi znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by to malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

29. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., majúc za to, že odvolací súd svojím rozhodnutím, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý určil, že dovolateľ je veriteľom v poradí inej pohľadávky, vec nesprávne právne posúdil a to s poukazom na ustanovenie § 32 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. Tvrdil, že bolo nesporné, že správkyňa prihlásené poradie pohľadávky poprela, avšak neuviedla poradie, ktoré uznáva, čo malo spôsobiť neúčinnosť popretia. Nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom videl dovolateľ i v tom, že odvolací súd odobril prieskumnú činnosť súdu pri rozhodovaní o správnosti výšky odmeny cez inštitút popretia pohľadávky. Trval na tom, že ak mal správca pochybnosť o výške odmeny, mal to riešiť cez inštitút odporovateľnosti. Nesprávne právne posúdenie videl i v tom, že odvolací súd rozhodol, že v incidenčnom konaní o vylúčenie veci - nehnuteľnosti z konkurznej podstaty patrí advokátovi za jeden úkon právnej služby odmena vo výške 1/13 výpočtového základu podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Dovolateľ zastával názor, že incidenčná žaloba o vylúčenie nehnuteľnosti z konkurznej podstaty je určovacou žalobou, ktorou sa uskutočňuje ochrana vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá tvorí oceneľnú hmotnú vec, ktorej hodnota bola v danom prípade 783.000 Eur. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal aj na stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR z 20.06.2002 sp. zn. Cpj 20/2000, nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 119/2012 ako i sp. zn. II. ÚS 583/2013.

30. S ohľadom na vyššie uplatnený dovolací dôvod dovolací súd uvádza, že už v uznesení sp. zn. 3Obdo/42/2018 z 21. augusta 2018 najvyšší súd uviedol, že „ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1

písm. a) C.s.p., potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť“. Na predmetnom právnom názore zotrúva dovolací súd aj v rozhodovanej veci a nevidí dôvod, aby sa od neho odklonil.

31. Prípustnosť dovolania je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom dovolateľ je povinný ním tvrdený odklon v dovolaní preukázať. Naopak prípustnosť dovolania nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi), alebo všeobecné tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

32. Dovolateľ v podanom dovolaní výslovne neuviedol právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolací súd však z obsahu dovolania zistil, že dovolateľ namietal pri uvedenom dovolacom dôvode nesprávnosť právneho posúdenia pri určení poradia pohľadávky veriteľa, avšak dovolací súd uvedené nemohol podrobiť dovolaciemu prieskumu, nakoľko dovolateľ neuviedol, od ktorého rozhodnutia sa mal odvolací súd pri riešení uvedeného poradia odkloniť a uvedené rozhodnutie nebolo možné určiť ani z obsahu dovolania.

33. Ďalšou námietkou dovolateľa s ohľadom na dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. bola skutočnosť, že súdy nižších inštancií skúmali popretie pohľadávky nad rámec popieracieho prejavu správkyne konkurznej podstaty a v rozpore s rozhodnutím č. 63 najvyššieho súdu publikovanom v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 7/2017 (sp. zn. 3Obdo/70/2016), v zmysle ktorého, „konkurzný súd nie je oprávnený preskúmať z iných dôvodov, ako tých, ktoré správca uviedol v incidenčnom konaní v popieracom prejave obsiahnutom v zozname pohľadávok. Účelom incidenčného konania je rozhodnúť o tom, či dôvody obsiahnuté v popieracom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku z uspokojenia v konkurze tak, ako bola prihlásená.“ V danom prípade správkyňa v popieracom prejave uviedla, že prihlásená pohľadávka žalobcu je nepreskúmateľná, čo podľa názoru súdov nižších inštancií odpovedalo ustanoveniu § 32 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. Uvedené ustanovenie totiž neurčuje vecný rozsah zdôvodnenia popretia popierajúcou osobou. Uvedené ustanovenie predpokladá taký rozsah a obsah zdôvodnenia popretia, ktorý zodpovedá konaniu s odbornou starostlivosťou. Súdy nižších inštancií dospeli k záveru, že k rozšíreniu dôvodu nedošlo, ale došlo k jeho špecifikácii. Stále bola pohľadávka popretá pre nepreskúmateľnosť a to z dôvodu, že z nej nebolo zrejmé, ako žalobca dospel k výške odmeny. Dovolací súd z obsahu dovolateľom uvedeného rozhodnutia zistil, že v predmetnom prípade súdy nižších inštancií preskúmali dôvod popretia pohľadávky správcom v rámci jeho uvedenia v popieracom prejave a to premlčanie pohľadávky veriteľa. Následne v spore správca konkurznej podstaty uvádzal nové dôvody, na ktoré, podľa jeho názoru, súdy mali prihliadať. Výsledkom uvedeného konania bola právna veta vyslovená dovolacím súdom v znení, ako je už uvedené vyššie. S poukazom na obsah uvedeného rozhodnutia dovolacieho súdu a obsah prejednávanej veci dovolací súd dospel k záveru, že právne posúdenie veci súdmi nižších inštancií nebolo v rozpore s uvedeným rozhodnutím. V danom prípade totiž odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie nekonali nad rámec dôvodov popretia, nakoľko skúmali dôvod popretia pohľadávky správkyňou konkurznej podstaty, ktorým bola nepreskúmateľnosť. Uvedený dôvod v sebe zahŕňa nemožnosť určiť, akým spôsobom žalobca dospel k záveru o výške uvedenej odmeny. Z tohto dôvodu dovolací súd súhlasí, že došlo len k špecifikácii dôvodu popretia a nie jeho rozšíreniu. Keďže s ohľadom na uvedené nebol zistený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolací súd konštatuje nenaplnenie dovolacieho dôvodu.

34. V neposlednom rade dovolateľ videl naplnenie dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. i v tom, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku hodnoty jedného právneho úkonu v spore o vylúčenie veci z konkurznej podstaty majúc za to, že v danom prípade mala byť základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určená v zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. z hodnoty nehnuteľnosti 783 000,- eur a nie v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ ako 1/13

výpočtového základu. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 119/2012 a sp. zn. II. ÚS 583/2013, ako i Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyšší súd Slovenskej republiky z 20. júna 2002, sp. zn. Cpj 20/2000, v zmysle ktorého v konaní o žalobe na vypratanie nehnuteľnosti sa súdny poplatok vymeria percentuálne z ceny nehnuteľnosti podľa položky 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov. Dovolací súd sa s uvedenými rozhodnutiami oboznámil, pričom bolo nutné konštatovať, že uvedené rozhodnutia nebolo možné aplikovať na daný prípad, nakoľko v uvedených rozhodnutiach bolo predmetom sporu určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu, k nehnuteľnosti, či vypratanie nehnuteľnosti, ktoré predmety boli oceníteľné peniazmi a z tohto dôvodu prichádzala do úvahy aplikácia ustanovenia § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.. Dovolací súd pre potvrdenie správnosti záverov súdov nižších inštancií pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v spore o vylúčenie veci z konkurznej podstaty poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 72/2019, v ktorom ústavný súd považoval rozhodnutie súdov nižších inštancií za ústavne konformné, keď vyslovili, že „v právnej veci vylúčenia veci zo súpisu konkurznej podstaty proti správcovi ide o osobitný druh konania podľa § 78 zákona č. 7/2005 Z. z., v ktorom súd nerozhoduje o vlastníctve veci, ktorá bola do súpisu konkurznej podstaty zapísaná, ale o tom, či vec bola správcom do súpisu konkurznej podstaty zapísaná ne/oprávnené, resp. či žalobcovi svedčí alebo nesvedčí také právo k veci, ktoré vylučuje, aby predmetná vec bola do súpisu konkurznej podstaty zapísaná a následne na základe zápisu do súpisu konkurznej podstaty za podmienok stanovených zákonom o konkurze a reštrukturalizácii speňažená, čo predstavuje peniazmi neoceníteľnú skutočnosť, a preto základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky 655/2004 Z. z. Dovolací súd tak konštatuje záver o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a to s poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie.

35. Záverom dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bolo úspešne podrobené testu ústavnosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania, vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať.“

36. Z úvodu žalobcom podaného dovolania tiež vyplývalo, že dovolateľ podal dovolanie aj proti výroku odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 25 %. Dovolací súd však uvádza, že z obsahu dovolania nevyplývalo, v čom dovolateľ videl prípustnosť a dôvodnosť dovolania vo vzťahu k uvedenému výroku, z tohto dôvodu dovolací súd nemohol vykonať dovolací prieskum, v dôsledku ktorej skutočnosti dovolací súd konštatuje neprípustnosť dovolania.

37. V danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nebola daná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a ani podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné dovolanie.